

تربوع ٲرورش بز در مناطق محروم روستایی و عشایری، راهکاری اساسی در دستیابی به اقتصاد مقاومتی و امرار معاش پایدار (با تأکید بر شرق کشور)

فرهود گل محمدی

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بیرجند، بیرجند، ایران (golmohammadi@iaubir.ac.ir)

چکیده

از ارکان اساسی در دستیابی به اقتصاد مقاومتی، بهره‌برداری بهینه از امکانات موجود و محلی در راستای برآورده نمودن نیازهای جوامع بومی است. با نگاهی به وضعیت مناطق روستایی و عشایری ایران از گذشته‌های دور و باستانی تا اکنون همیشه به موجودی مقاوم و ٲر از منفعت‌های گوناگون به نام بز مواجه می‌شویم که با استفاده از حداقل امکانات و ضعیف‌ترین مراتع همواره توانسته است بزرگ‌ترین خدمات را برای امرار معاش مردم ایران داشته باشد. اسناد و مدارک و سنگ‌نگاره‌های موجود همگی نشان می‌دهند که بز اولین بار در کوهپایه‌های زاگرس به‌ویژه در منطقه گنج دره کرمانشاه در ده هزار سال قبل از میلاد توسط جوامع محلی اهلی شده‌اند. در واقع گرچه این حیوان در بازار ایران کم‌تر از گوسفند ارزش دارد در تمامی نواحی که از دامداری امرار معاش می‌کنند به دلیل گستره محصولاتش و آسانی نگهداری بسیار مورد توجه است. بزها چیزهایی را می‌خورند که گوسفند نمی‌تواند بخورد بدین ترتیب برای فقرا در ایران و بسیاری دیگر از مناطق خشک مانند آفریقا، بز نقش گاو و گوسفند را توأم ایفا می‌کند. در این راستا نویسنده با توجه به مشاهدات و تجارب میدانی که در دوده گذشته در این زمینه داشته است و همین‌طور چاپ دو کتاب و مقاله انگلیسی در ۲۰۲۰ در زمینه ٲرورش بز در مناطق روستایی و عشایری ایران به بیان اهمیت این مقوله در دستیابی به اقتصاد مقاومتی و امرار معاش پایدار این جوامع بومی و محلی در مناطق محروم پرداخته است.

واژه‌های کلیدی: بز، اقتصاد مقاومتی، امکانات موجود، روستایی، عشایری